

Narodni Dom zagotovljen.

Clevelandska slovenska društva so podpisala nad 600 delnic za Narodni Dom. 41 slovenskih društev se je podpisalo za Narodni Dom. Z resnim delom se je pričelo v sredo ob ogromni udeležbi društvenih zastopnikov. Izvoljen je odbor direktorjev in potrjena so pravila.

—Ako je imel še kdo kaj dvoma, da slovenska zavedna društva v Clevelandu niso zmogla postaviti Narodnega Doma, je popolnoma zginil ta dvom v sredo, 15. marca zvečer pri prvih delniških seji za Narodni Dom. Mi smo vedeli že naprej, da clevelandski Slovenci, kadar se resno zavzamejo za kakšno stvar, da jo tudi dokončajo. Brez razlike strank in prepričanj se je sešlo v sredo zvečer 82 zastopnikov, ki predstavljajo 41 clevelandskih slovenskih društev. Polagoma so prihajali. In oni, ki so bili prvi, so menili, da ne bo armade zavednega delavstva za njih. Pa je prišla ob pravem času. Dvorana se je natlačila do zadnjega kotička z delegati. Vsa društva, ki so reprezentirana sedaj pri Narodnem Domu, so objednani takoj vplačala prvo potrebno svoto — desetino denarja od podpisanih delnic, in dasi so društva podpisala skupno nekaj čez 600 delnic, pa so nekatera društva plačala večjo svoto kot je bilo zahtevano — iz poštornosti in resnosti. Skoro tisoč dolarjev hrani začasni blaginjak Mr. Frank Černe. Društva za Narodni Dom so inkorporirana za \$25.000, in treba je bilo na prvi delniški seji vplačati le \$250, pa se je vplačalo skoraj tisoč. Ko so vsa društva podpisala delnice in vplačala, se je sešla otvorila, in za predsednika delniške seje je bil izbran M. Petrovič, delegat društva Naprej, št. 5 SNP. Podpredsednik je bil Josip Kalan, tajnik pa Frank Hudovernik. Inkorporatorji so predložili konvencijo ustavo za delniško družbo Slovenski Narodni Dom. Pravila so se čitala od točke do točke in delegatje so jih z največjo resnostjo in pazljivostjo sprejeli z malimi spreminjanji od točke do točke. Povsod si bral zaupljivost, zvestost in čut velikega trenutka, ko so se zbrali delegatje največje ameriško-slovenske narodne, da postavijo za narod, za naš slovenski narod, stavbo za spomin narodne delavnosti, delavske zavesti in pritrjevalnosti. Zbrani so bili pač poslanec naroda, priprostege naroda, ki so pripravljali živovati vse, kadar se gre v korist naroda. Brez hrupa in šuma se je bilo zborovanje postopoma vodeno predsednika M. Petroviča. In ko je bila ustava sprejeta, se je vršila volitev direktorjev Slovenskega Narodnega Doma. Petnajst direktorjev je bilo treba izvoliti, in to deset kandidatov je bilo postavljeno. Malo težavna je bila volitev, toda nepričakovano hitro so delegatje opravili svojo dolžnost. Z veliko večino je bilo izvoljenih sledečih petnajst v direktorski odbor: Josip Černe, Louis J. Pirc, Frank Černe, Dr. F. J. Kern, M. Petrovič, Josip Kalan, Frank Hudovernik, gospa Zofija Birk, Ignac Smuk, Frank Jakšič, Primož Kogoj, Mihael Setnikar, Anton Kolar, Rudolf Perdan, gospa Frances Lausche. To so osebe vseh slojev, trgovci in delavci, skupaj združeni z eno samo zavestjo — za napredek naselbine. Ti direktorji izvolijo izmed sebe uradnike. Odločeno je bilo končno, da se vrši nadaljevanje konvencije v torek, 21. marca ob pol osmih zvečer v Grdinovi dvorani. Vsi delegatje, ki so bili na prvem

zborovanju morajo na vsak način priti tudi na to sejo. Treba je njih podpisov. In treba je določiti še marsikatero novo točko. Brez izjeme morajo torej biti vsi delegatje navzoči prihodnji torek. Zapisnik, pravila, ustava in natančen opis te velevažne konvencije clevelandskih društvenih zastopnikov, pa prinesemo ob prvi ugodni priložnosti.

—Važno za one, ki imajo zavarovane hiše in pohištvo. Cleveland je imel dosedaj precej nizke pristojbine za zavarovalnino hiš in pohištva. Te pristojbine se bodo od 1. aprila naprej spremenile, tako da bodo enake vsem drugim v državi Ohio. Zavarovalnina za pohištvo bo nekoliko dražja, toda zavarovalnina hiš, ki se gradijo po novem gradbenem načrtu, bo nekoliko nižja, ker se ni bati ognja v modernih hišah, dočim pohištvo v stanovanju začne kaj kmalu lahko goreti. Kdor ima že sedaj zavarovano hišo ali pohištvo, plača stare cene, nove cene se pa nanašajo na nove zavarovalne police.

—Sodniki Common Pleas sodnice so sklenili, da bodo sami učili večerno šolo za državljane in sicer ob gotovih dnevih zvečer od 7—9 ure. Poup bo zastoj. Učilo se bo seveda samo angleško, poleg državljanjskih pravil pa tudi zgodovina in način ameriške vlade. Poup se začne 3. aprila. Učili bodo sodniki Levine, Foran, Kennedy, nadalje White in Silbert.

—Clevelandski škof je kupil v sredo velik kos zemlje na Euclid ave. ki se razširja proti Wade Park ave. do boulevarda. Front meri 280 čevljev in sega 480 čevljev globoko. Škof je plačal za to zemljo en milijon dolarjev. Baje bo sezidal škof na tem zemljišču novo, krasno katedrako, ki bo iz granita in veljala en milijon dolarjev. Sedajna katedrala stoji na E. 9th St. in Superior ave. Svet, kjer stoji sedaj škofijska cerkev je bil kupljen leta 1850, in so duhovniki zanj plačali tedaj \$10.000, danes pa ga bodo prodali za \$1.500.000.

—V Clevelandu se je ustanovil poseben sindikat bankirjev in fabrikantov, ki išče primeren svet za zgradbo nove tovarne za izdelovanje pušk. Nekli Reinicki pravi, da je dobil sindikat za \$2.000.000 naročil za ruske topove. Drugi pa zopet pravijo, da bo naročilo vredno \$53.000.000, in da bo tovarna pri tem zaslužila \$22.000.000. Koliko je resnice na tem, nam ni znano.

—Motormani in sprevodniki clevelandске cestne železnice bodo prihodnji teden pri svojem običnem zborovanju zahtevali povečanje plače. Pred štiri leti so ti uslužbenci clevelandске cestne železnice dobili povišane plače, ki znašajo danes 32 centov na uro. Začetniki dobijo 29 centov na uro. Predsednik cestne železnice, Mr. Stanley, se je izjavil, da je 3 centna vožnja v nevarnosti, kakor hitro se dovoli sprevodnikom in motornikom več plače. Unija uslužbencev zahteva približno 3 cente na uro, kar bi znašalo \$200.000 na leto več izdatkov. Če ne pride med uslužbenci in med kompanijo do sporazuma, tedaj razsodi v tej zadevi posebno razsodišče.

Novice iz bojišča.

Nemčija v skrbih radi Rumunije.

Berolin, 16. marca. Nemški vojaški krogi so jako v skrbih radi imenovanja treh rumunskih generalov, ki od 14. aprila naprej prevzamejo poveljstvo 1. 2. in 3. rumunske armade. Imena teh generalov so: Averescu, Cotescu in Presan. Vojna stranka v Rumuniji je dobila veliko moč, razmerje med Nemčijo in Rumunijo se je jako poostrišlo, in vse naznaja, da se zopet zbira težki oblaki za Nemčijo na Balkanu. Nemški sunki pred Verdunom, ki so moralno sicer dobri, toda brez uspehov, so brezdvomno uplivali na rumunsko vlado. Voditelji vojne stranke v Rumuniji se bojijo, da ne zamudi vlada primerne trenutke, kakor ga je zgubila Italija, in silijo vlado, naj nemudoma napove vojno. Na vsak način pa je gotovo, da bo uspeh pri Verdunu odločil usodo rumunske armade.

Rumunci sovražni Nemcem.

London, 15. marca. Iz Odesse se poroča: Brez dvoma je, da ima bitka pred Verdunom velikanski upliv na Rumunce. Ko izidejo večerni listi, ljudstvo kar plane na časopise, in najmanjša francoska zmaga je proslavljena z marsikje. Policija mora stražiti nemške, avstrijske in bugarske konzulate. Veliko začudenje je zbudilo tudi dejstvo, da se noben zastopnik nemškega kraljeva ni vdeležil pogreba umrle kraljice Carmen Sylva. Kot se je sedaj dognalo, je bil za to odločen kraljev četrti sin, princ August Wilhelm, ki se nahaja pri armadi v Monastirju. Toda rumunska vlada je odsvetovala, da bi prišel cesarjev sin v Bukarešto k pogrebu, ker bi ga ljudstvo sovražno sprejelo.

Francijo velja vojna \$17.400.000 na dan.

Pariz, 15. marca. Francoska vlada ima sedaj dnevni strošek za vojno 87.000.000 frankov ali \$17.400.000. Vojska postaja vsak dan dražja. Odkar se je vojna začela in do konca letos je in bo potrošila francoska vlada ogromno svoto 47.000.000.000 frankov.

Vojska je draga za nevtrale.

London, 16. marca. Iz Haaga se poroča, da je nizozemska vlada zopet dovolila 125.000.000 forintov za nadaljevanje oborožene sile na Nizozemskem. Švicarska vlada je imela radi vojske do konca februarja letos že \$450.000.000 izvanrednih izdatkov.

Grki proti zaveznikom.

Berolin, 15. marca. Minister-ski predsednik Skoloudis se je izjavil, da Grška ne bo sprejela pogojev, katere ji stavijo zavezniki. Zavezniki so namreč zahtevali, da se jim izroči popolna kontrola grških železnic v severni Grški in Macedoniji. Nadalje, da grška vlada umakne svoje vojske čete iz Florine in Kavala. Nadalje je grška vlada predložila zaveznikom račun za \$1.250.000 za škodo, ki so jo naredili nemški Zeppelinji, ko so napadli Solun. Zavezniki pa so odgovorili, da bodo plačali samo škodo, ki jo naredi njih armada, in ne za škodo, ki jo povzročijo Nemci.

Turki v Mesopotamiji.

Atene, 16. marca. Glasom poročil iz Carigrada, je izdala turška vlada povelje, da se odpošlje skoro vsa armada, ki je sedaj v Traciji in v Smyrni proti Rusom v Mali Aziji in Mezopotamiji. Toda turška armada ima pri tem velike težave, ker železniška zveza je tako slaba, da lahko akomodira samo štiri vlakne na dan. Turška vlada tudi premišljuje, ako bi odpoklicala armado iz Bagdada, ker ako Rusi udarijo

iz Bilitisa proti jugu, tedaj pretrga turška armada na dva dela, katerih vsaki bi bil lahko posamezno uničen. Poveljnik trdnjave Erzerum je bil v železju pripeljan v Carigrad, ker se mu očita, da je on s svojo nezmernostjo zakrivil, da se je trdnjava tako hitro podala.

Tirpitz v pokolu.

Berolin, 16. marca. Vrhovni poveljnik nemške mornarice, admiral von Tirpitz, ki je najbolj deloval za to, da nemški submarini brez milosti napadajo vse trgovske ladje in jih torpedirajo, je odšel v pokoj. Admiral Tirpitz je največ odgovoren, da se je razmerje med Ameriko in Nemčijo tako poslabšalo.

Boji za Verdun.

London, 16. marca. Nemci, ki so skušali obkoliti francosko trdnjavo pri "Dead Man's Hill" so bili pognani v beg, potem ko sta bila dva nemška polka skoro popolnoma uničena. Nemci so skušali obkrožiti francoske postojanke pri Bethincourt, kar jim je pa popolnoma spodneslo. Nemci so izgubili več kakor 2000 vojakov v tem boju, in ostanek nemške napadajoče kolone so Francozi z bajoneti pobili. Osem milj severno od Verduna so Nemci popolnoma prenehali z napadom, ker se niso mogli ustavljati strahovitemu ognju iz francoskih topov.

Nemogoče priti do Verduna.

Dve nemški brigadi ste skušali obkoliti francoske postojanke pri Bethincourt. Edino v središču se je Nemcem posrečilo napredovati za 200 sežnjev, toda takoj ko so nemške čete zasedle francoske postojanke so francoski 75cm topovi začeli bruhati tako silen ogenj na nemške čete, da niti najštevilnejša in najhrabrejša armada sveta ne bi mogla prodreti naprej. Nemci so padali v vrstah in so bili pomandrani od njih tovarišev, ki so hiteli za njimi. Zgodaj jutraj so Francozi osvojili nazaj vse postojanke, katere so jim Nemci vzeli.

Rusi napredujejo.

Petrograd, 16. marca. Iz Perzije so dospel poročila, da ruske čete čudovito hitro napredujejo po slabih potih v Perziji ter se hitro bližajo meji Mezopotamije. Pričakuje se v najkrajšem času, da se približajo ruske čete angleški porazki pri Kut-el-Amara, ki je oddaljena samo še kakih 60 milj. Angleške čete so osvojile mesto Sollum v zapadnem Egiptu. Turške čete pri Kut-el-Amara so napadle angleške utrdbe, toda Turki so bili z izgubami odbiti.

Bitke ob Soči.

Rim, 16. marca. Laški vojni urad je priobčil sledečo novico: V Lagarina dolini je sovražnik napadel naše postojanke, toda poškodoval je le bližnje vasi. V Suganu dolini na Tirolskem je naša artilerija razpršila sovražnika in ga prisilila k umikanju. Ob reki Soči je ogromno deževje in megla ovirala naše napredovanje in artilerijsko akcijo, kljub temu pa je naša infanterija prisilila sovražnika, da se je umaknil med St. Mihelom in St. Martinom na Kraški planoti do Tržica. Tu smo ujeli 5 častnikov, 54 mož in dve strojni puški.

—Načelnik policije v Clevelandu in 700 mož policijskega oddelka je pripravil vojno za boj v Meksiku, kakor se je izjavil chief Rowe. Clevelandski policisti imajo posebne vežbe za vojno. Oglasi so se tudi "veterani španske vojske" od leta 1898, da so pripravljeni za Meksiko.

Ameriška armada v Meksiki.

5000 mož je prekoračilo meksikansko mejo, da poišče bandita Villo in ga izroči pravici. Ko so Amerikanci prestopili mejo, so banditje streljali na nje. Sedem vojakov ubitih prvi dan. Meksikanski vojni minister je prepovedal Amerikancem postaviti garnizije v Meksiki. Amerikanci bežijo iz Meksike.

"Wilson je zbežal v Canado."

El Paso, Tex., 16. marca. Poročila, ki so dospelja danes sem glasom španskih listov, naznanjajo, da je predsednik Wilson "zbežal" v Canado in da je bandit Villa zasedel državo Texas in New Mexico ter da so vsi Amerikanci iz teh držav zbežali. Tako špansko časopisje blufa ljudi v Meksiki.

Ameriško vojaštvo v Meksiki.

San Antonio, Tex., 16. marca. Ameriško vojaštvo je prekoračilo meksikansko mejo, in vojna proti Meksiki se je začela. Včeraj popoldne je 5000 ameriških vojakov, infanterija in konjenica, pod poveljstvom generala Pershinga odkorakala v Meksiko, in sicer iz mesta Columbus, N. Mex. Armado spremlja 200 meksikanskih cowbojev. Dasi je vojni oddelek označil to ekspedicijo kot samo "kaznovanje", pa se vendar zna pripetiti, da vsa Meksiko prime za orožje in se zoperstavi Ameriki.

Kakšno povelje ima general Pershing.

Nekaj mlajših oddelkov armade je ostalo na ameriških tleh, da sledijo, kakor hitro dobi povelje. General Pershing je šel v Meksiko z armado z direktnim poveljem, da ulovi Vilo in njegove pristaje. Razven če se ameriška vlada drugače ne premisli, bo Pershing s svojo armado ostal toliko časa v Meksiki, dokler ne ujame Villo. General Pershing je dobil polno moč operirati po svojem prepričanju in je odgovoren le generalu Funstonu, vrhovnemu poveljniku vseh čet na meksikanski meji.

Meksikanci se pridružijo Amerikancem.

Prvotno se je ameriška vlada bala, da se bode meksikanska armada upirala ameriški armadi, ko slednja prekorači mejo. Takoj ko je general Pershing s svojim moštvom prekoračil mejo, se mu je pridružio 400 vojakov armade generala Carranza, katere uporablja Pershing kot za proizvodvalce. General Pershing je vzel s seboj tudi šestnajst zrakoplovov.

Vila bo izročen Carranzu.

Washington, 16. marca. Do čim se končno še ni odločilo, kaj naredi ameriški armadni poveljnik z banditom Villo, če ga ujame živega, vendar vlada v državnih krogih mnenje, da bo ameriška vlada razbojnika izročila začasnemu predsedniku meksikanske republike, Carranzi. Carranza je obljubil, da obsodi Villo takoj na smrt. Armadni častniki pa so mnenja, da se Villa živ ne bo podal in da se bo raje boril do zadnjega kot da bi se podal Amerikancem. Živega ga Amerikanci skoro gotovo ne dobijó v oblast.

500.000 mož v Meksiko?

Načelnik generalnega štaba vzhodnega departamenta ameriške armade, polkovnik Edwin Glenn, se je izjavil, da bo vzele najmanj 5 let, predno Amerikanci naredijo v Meksiki mir, in da bo Amerika potrebovala najmanj 500.000 vojakov, dokler upelje redne razmere v republiko. Meksiko se nikakor ne strinja z ameriško ekspedicijo na meksikanski tleh. Pomisli-ti je treba samo, kaj bi rekli Amerikanci, če bi meksikanska

armada, močna 15.000 mož

prekoračila ameriško mejo. Ameriška armada šteje danes 30.000 mož. (Naj se sedaj zgodi, meji vzdržujemo že štiri leta 30.000 mož. Naj se sedaj zgodi, da ko imamo dovolj opraviti z Meksiko, da se pojavi sovražnik na našem atlantskem obrežju in izkrci 500.000 dobro izurjenih mož, kaj menite, da je ameriška armada zmogla narediti mir? In naj se v istem času pojavi sovražnik na Pacifičnem obrežju, pa je Amerika propadla. Zjedinjene države so zavzele od leta 1898 svetovno moč in s tem so si napravile tudi gotove obveznosti, katerih pa ne morejo sporniti, če nimajo dovolj zaslonbe na armadi za seboj. Ameriški predsednik ne more pisati neprestano no-te, kadar se godi krivica Amerikancem, pač pa je treba vsi-h tudi z oboroženo silo posredovati. Polkovnik Glenn ni-kakor ni prepričan, da bi bila ameriška ekspedicija v Meksiki kmalu končana. Amerikanc-e bo ta ekspedicija veljala mnogo denarja.

Washington pričakuje poročil.

Washington, 16. marca. Predsednik Wilson in njegov kabinet pričakuje poročil iz Meksike, ko se je zvedelo, da so prve ameriške čete odkorakale preko meje. Cenzura sicer ni dopustila priobčiti čas in kraj prehoda ameriških čet v Meksiko, vendar se smatra, da bodo časopisi obveščeni, kakor hitro spozna generalni štab, da ni nobene nevarnosti več, če se priobči premikanje vojnih čet.

Meksikanski banditje se ustavljajo.

Kingsville, Tex., 16. marca. Kakih 30 meksikanskih banditov je streljalo na ameriške vo-jake pri Barrera mostu, kate-rega stražijo Amerikanci. Več kot sto strelcev je bilo oddanih. Nihče ameriških vojakov ni bil ranjen. Most je stražilo 16 ameriških vojakov. Amerikanci so odgovorili s strelji, nakar so banditje zbežali. Pri fortu Brown so tudi Meksikanci napadli Amerikance s strelji, ki pa niso odgovarjali. To je prvi spopad ameriškim vojakov z meksikanskimi banditi in pri-stajši raznih meksikanskih voditeljev.

Bojne ladije v Meksiko.

San Diego, Cal., 16. marca. Tri torpedovke in dve križarki v tem pristanišču ste dobili po-veljje, da nemudoma odplovejo proti meksikanskemu pristan-iki Enveda, kjer namerava-jó razne ladije izkrcati municijo za Villo. Ako bo potrebno bo ameriško brodogradje blokira-lo meksikansko obalo.

Carranza je zadovoljen.

Queretaro, Mex., 16. marca. Sem je dospel odgovor pred-sednika Wilsona na zahtevo meksikanskega predsednika Carranza, v katerem odgovoru dovoljuje predsednik Wilson, da smejo meksikanske čete prekoračiti ameriško mejo, če lo najmanj 5 let, predno Ame-rikanci naredijo v Meksiki mir, in da bo Amerika potrebovala najmanj 500.000 vojakov, dok-ler upelje redne razmere v re-publiko. Meksiko se nikakor ne strinja z ameriško ekspedicijo na meksikanskih tleh. Pomisli-ti je treba samo, kaj bi rekli Amerikanci, če bi meksikanska

500.000 nabojev zaplenjenih.

Douglas, Ariz., 16. marca. Pol milijona nabojev za puške je bilo nocoj zaplenjenih od ameriških vojakov. Naboji so bili namenjeni za generala Eli-as Cajes, vojaškega guvernerja provincije Sonora. 200.000 nabojev je dospelo v to mesto po tovoru in 300.000 po ekspre-su. Ameriški ubežniki, ki so prišli sem iz Meksike, pripo-vedujejo, da so jih meksikan-ski vojaki generala Carranza neprestano zasramovali spoto-ma.

Novi rekruti za armado.

Chicago, 16. marca. Kakor hitro se je dognalo, da je kongres dovolil 20.000 nadaljnih vojakov za ameriško armado, so pričeli ljudje vreti na regrutne postaje, da jih potrdijo za vo-jake. Iz mnogih krajev drža-ve Illinois se poroča, da se je oglasilo nenavadno visoko šte-vilo regrutov.

Banditje rabijo dum-dum krogelje.

Chicago, 16. marca. Vojak Wiesorkovic, eden izmed vo-jakov, ki so preganjali bandita Villo preko meje, ko je s svo-jimi četami napadel ameriško mesto Columbus, pripoveduje, da so se banditje posluževali dum-dum krogelj, ko so strelj-ali na Amerikance. Wiesorko-vic je pokazal več takih kro-gelj, katere je vzel iz pasu mrt-vih meksikanskih banditov.

Povelje za odhod.

General Pershing je dal po-velje za odhod popoldne včeraj. Vojaki morajo prodrati naprej kolikor mogoče hitro. Radi te-ga niso vzeli s seboj mnogo prtljage, ki se bo v posebnih avtomobilskih vozila za njimi. Prva točka, kjer se ustavijo, je kolonija mormoncev v Meksiki, pri Casas Grandes, 85 milj od ameriške meje. Pohod v Mek-siko se je pričel ob najboljšem vremenu, ker vroča doba ne bo nastopila še najmanj 6 ted-nov ne, tudi studenci z dobro pitno vodo niso še posušeni. Pri Casas Grandes se nahaja kakih 500 Mormoncev, katere namerava Villa napasti, in za-to hitijo ameriške čete tja.

Ameriški vojaki napadeni.

El Paso, Tex., 17. marca. Ko je ameriška armada stopila na meksikansko ozemlje, so raz-ni meksikanski banditi pričeli iz zasede streljati na vojake. Dasi poročilo ne pove natanč-no, vendar kot se tu trdi, je bi-lo šest ali sedem ameriških vo-jakov ustreljenih. Banditje so bili pozneje ulovljeni.

Prepoved Amerikancem.

Meksikanski vojni minister, general Obregon, je poslal ge-neralu Pershingu povelje, da am-riška armada ne sme nikjer v Meksiki narediti garnizije. Ako ameriška armada to po-skusi, pride do hudega spopa-da z meksikanskimi četami.

—Svota prihrankov Cleve-

landčanov v raznih bankah se je pomnožila tekom zadnjih treh mesecev za \$35.000.000. —Vodstvo armade. Zjed-žav išče dobre kuharje. Plača-jo \$500 na leto in vsa oskrba zastoj. Prijaviti se je na re-grutnem uradu. Pravijo, da po-trebujejo kakih 300 kuharjev. —Frank Perko je dobil v če-trtek državljanski papir na Common Pleas sodniji.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (Krajinars) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 32. Friday March, 17, 1916.

Za one, ki zahtevajo jamščine.

Med drugimi krasnimi knjižicami, katere je izdal naš Jugoslovanski borilec, neumorni delavni član Jugoslovanskega odbora, g. Milan Marjanović, je gotovo najbolj pomenljiva knjižica "Jugoslavija", brez katere knjižice ne bi smel biti noben naših ljudi, posebno oni, ki pridejo večkrat v dotiko z onimi našimi ljudmi, ki se držijo teme, ki so proti lastni svobodi, in ki to svobodo povsod grdi in napadajo.

V tej knjižici dobimo med drugimi nauki tudi zlato vredno besedilo in odgovor onim, ki se protivijo skupnemu delu Srbov, Hrvatov in Slovencev v svobodni in neodvisni Jugoslaviji, ker pravijo, da za vse to ni nobenega — jamstva.

Gospod Marjanović piše med drugim tudi to: So med nami ljudje, ki radi zagrizenosti, zlobe ali neznanja vprašujejo: Kje so garancije, kje so jamščine, da bo naš narod zjedinjeno živl v svobodni Jugoslaviji, kakor nam to narodni prijatelji pripovedujejo?

Predvsem bi se moralo take ljudi vprašati: Kje je jamstvo, da nam bo boljše, če ne bomo delali za napredek, pač pa prepustili rešitev našega narodnega vprašanja slepi usodi? Ali bo imel uspeh tak človek, se nič ne briga za svoje delo, ki prepusti vse drugim, ali bo de- lajo imeli oni uspeh, ki kaj de- lajo, se trudijo in žrtvujejo?

Odgovor na tako vprašanje je jako lahek. Potem pa jih je tre- ba še nadalje vprašati: Kje je garancija, da nam bo boljše, ako ostanemo vse po starem, t. j. ako ostanemo pod Avstrijo in Ogrsko? Ali ste vi sedaj ali v preteklosti, sploh ves čas voj- ne kdaj slišali od avstrijske vlade, da je dala kakke garan- cije našemu narodu, da se mu bo po vojni boljše godilo? Ali vam je kdaj obetal, da vam dajo vse narodne in politične pravice v Avstriji, katerih sedaj ni- mate? Nihče, nikdar in nikoli. In četudi bi kdo obetal, ali bo, demo vrjeli onim, ki so naš na- rod stotine let igrali in golju- fali in nam ropali naše pravice? Ali bomo vrjeli onemu, ki je s slovesno prisego obljubil vsem narodom v državi ena- ko svobodo in enake pravice, pa te prisage nikdar držal ni, ampak jo celo stotisočkrat pre- lomil? Ali imamo torej izbirati med onimi, ki nam obljubijo sedaj, in ki nimajo nobenega povoda ali vzroka, da bi nas preslepili, ker so kri naše krvi, ali naj vrjamemo onim, ki so nam stokrat že obljubili, pa nikdar še držali obljube? Izbe- ra ni teška.

So ljudje in zločinci, ki kri- čijo: Izdajte in prodajte celo- kupnost in neodvisnost Hrvat- stva in slovenstva. Ali se pa more prodajati in izdajati ne- kaj, česar nimamo? Kje je da- nes ta celokupnost in neodvis- nost? Kadar bi ti kričalci sami delali in zastavili vse, tudi živ- ljenje za svobodo in neodvis- nost našega naroda, tedaj bi imeli pravico govoriti v ime- nu našega naroda. Toda ti ljud- je navadno niti pri narodnih društvih niso, niti niso ničesar darovali za naš narod ali se zanj žrtvovali, pač pa so spre- jeli ogromne denarje od nem- ških in mažarskih naših sovra- žnikov, da nas držijo v temi, to- rej naj se takim ljudem vrja- me, da nam bo boljše po voj- ski?

In četudi nam ne bi bilo ta- ko v Jugoslaviji, kakor govo- rimo in pišemo, pa mislite, da

bi nam bilo kaj slabše kot se- danj, če bi bili samostojni in ne- odvisni, ali pa bi nam mogoče bilo slabše takim kot v Avstri- ji, kjer ima narod ne svobo- de ne pravi v politiki? To je važno vprašanje, da ga razmiš- ljajo vsi oni, ki se protivijo narodni svobodi.

Govorijo o garancijah, toda vprašamo vas: Kaj so nam ko- ristile vse pisane garancije, ka- tere so nam dajali na pismih avstrijski cesarji in državni zbori? Kaj koristijo državne nagodbe in diplome? Kaj kori- sti v Avstriji državni zbor, če pa ga morete z enim podpisom ministra pognati domov, ali če more minister z eno besedo od- staviti vsakega župana in ime- novati na njegovo mesto kom- sarjara, ki krade ljudstvu poli- tične pravice? Kaj koristi po- stava in garancija, da je vsak narod svoboden in enakoprav- en, če pa na železniških po- stajah zapirajo v ječe sloven- ske župane, ki zahtevajo vojni- listek v slovenskem jeziku? Kaj nam vse to koristi, ko so se vedno našle moči, silnejše od naše, ker so se vedno našli iz- dajalci, ki so gojili nižje stra- sti v našem narodu, ki so naro- du pripovedovali naj služi tu- jem gospodu, naj pozabi na svobodo?

Garancije naše so v nas samih: V naši zavesti, v naši vo- lji in v našem delu. Jamstva naša so v razmerju števila bra- tov Hrvatov, bratov Srbov in bratov Slovencev. Jamstva naša so v delu, katerega bomo pričeli za svobodo in napredek. Jamstva naša so v potrebi sku- pne domovine, kjer vlada ena- ka pravica za vse, enaka svobo- da za vse, enake dolžnosti za vse. Po tako krvavi boju, kakor je danes v Evropi, ne bo nikomur niti v glavo padlo, da bi šel narod znova hujškat na klanje radi ureditve notranjih razmer v svobodni Jugoslaviji. Naše garancije so v tem, da se še bolj združimo skupaj, da se bolj složno zavedamo svobode, jamstva naša so v tem, da bo naša država imela veliko ple- menitejšega dela kot pa huj- skati en narod za drugega.

Nobena postava nima moči, ako niso spoštovani oni, ki jo delajo, ako niso zavedni oni, ki jo spolnujejo in jo branijo pred vsakim nasiljem in napa- dom. Ako se bo narod znašel v svobodni, in ako bo znal narod ceniti to svobodo, ni na svetu človeka, ki bi mogel narod raz- dvojiti, ki bi mogel narod pre- slepariti za svobodo in prive- sti narod zopet pod tujeja go- spodarja.

Zakonita jamstva, da bo vse tako, bodejo dana, in ta jam- stva so nam, ki vodimo to giba- nje, garantirana. Toda močnej- ša kot sta pisana jamstva, so jamstva naše volje in zavedno- sti, da bo naša država svobod- na in neodvisna, da bodejo bratje, ki bodejo živeli v njej, spoštovali in ljubili eden dru- zega. Mi imamo to zavest in to voljo, in imajo jo vsi oni, ki z nami delajo: Srbi, Hrvati in Slovenci. Mi se torej ne boji- mo. Za one, ki ne delajo, se ni- ti ne brigamo. Naj se pobriga- jo za nje njih gospodari, ka- tem tak zvesto služijo, ker ne- čejo služiti samim sebi.

Na Goriškem je pred nekaj dnevi tudi nastopila zima. Sneg pa je v nižjih legah hitro skop- nel. Na Krasu pomagajo voja- ki kmetom pridno pri obdelo- vanju polja.

Parlamentarna pravila.

Noben član društva ne mo- re govoriti ali kaj povedati na seji, ne sme podpirati ali stavi- ti predloga, ali društvo nago- voriti, ne da bi poprej dobil do- voljenje za to.

Dobiti dovoljenje za govor, za debato ali predlog, se pravi- vstati in prositi predsednika za besedo. Brat vstane in reče: Gospod predsednik, prosim za besedo! Predsednik mora take- ga brata videti in poklicati po imenu ter mu dovoliti, da go- vori. Predsednik da besedo naj- prvo onemu, katerega glas je najprvo slišal. In če se kdo pri- toži, da ne prej plosil za be- sedo, se mora stvar takoj odlo- žiti in sicer z glasovanjem. Ve- čina društva odloči, kdo ima besedo prej dobiti, kadar se dve stranki prepirate, da ste istosčasno se oglašili k besedi. Pri tem se ne sme debatirati, ampak samo glasovati. Glaso- vati se mora pa vselej najprvo za osebo onega, katerega je predsednik odločil, da ima pr- vo besedo. In če ta ne dobi ve- čine od društva, pride vpoštev njegov nasprotnik.

Član, ki je sprožil kako reso- lucijo, ali stavljal predlog ali po- dal poročilo kakega odbora, je opravičen prej kot kdo drugi, da govori k predlogu, tudi če se oglašajo kak drugi član. Tudi kadar se debata o kakem pred- ložu zaključijo, ima član, ki je stavljal predlog ali je podal po- ročilo odbora, pravico, da go- vori zadnji kadar je namreč že debata zaključena, ima on pravico še enkrat apelirati na članstvo. Nihče mu ne more ubraniti, da ne bi govoril za- dnji k predlogu.

Predsednik ne more nikomur dati pravice, da govori, če je dotični že enkrat govoril k pre- dlogu, in če se oglašajo kak dr- uga oseba, ki še ni govorila.

Kadarkoli kdo pretrga svoj govor, in začne govoriti druga oseba, ne more prva oseba zo- pot pričeti z govorom, dasirav- no se včasih iz uljudnosti taki osebi zopet podeli pravica go- vora.

Debata.

O nobenem predlogu se ne more debatirati, dokler pred- sednik ne potrdi predloga in ga razloži, in noben član ne more začeti debate, dokler ni dobil od predsednika dovoljenja.

Noben član ne more govoriti več kot dvakrat o enem in istem predlogu, ne da bi mu društvo dalo za to posebnega dovoljenja. Lahko pa pridene eno ali drugo opazko k svojo- mu govoru. Izvzet pa je oni član, ki je stavljal predlog ali po- dal poročilo odbora, ki je ob- jednem tudi opravičen, da go- vori zaključni govor pri debati. Ako hoče društvo komu dovo- liti, da govori več kot dvakrat o enem predlogu, se o tem ne sme debatirati, pač pa se eno- stavno glasuje, in večina odlo- či.

Če društvo posebej ne odlo- či, kako dolgo časa sme en ali drugi govornik govoriti, tedaj lahko govori vsak govornik kolikor časa hoče. Če društvo določi, da sme en govornik go- voriti samo 5 minut, tedaj go- vori pet minut, če pa ničesar ni določenega, tedaj govori go- vornik lahko ves dan. To se posebno mnogokrat pripeti pri večjih zborovanjih, n. pr. v kongresu, kjer je znano, da so posamezni govorniki nepresta- no govorili 24 ali še več ur.

Kadar se pripeti, da predse- dnik ali kak drugi član oba vsta- na naenkrat, da bi govorila, tedaj ima predsednik prvi pra- vico, da govori. Toda predse- dnik ne sme nobenega člana pre- kiniti v govoru, niti ne sme go- voriti, če je že kakemu članu poprej dal besedo. Tudi pred- sednik ne sme dovoliti, da kdo nadleguje govornika z vpraša- nji ali opazkami, sploh pred- sednik ne sme klovčiti, da se sploh vrši kak nemir, kadar govori kak član.

Kadar je stavljen kak pred- log, in predno se začne debata o predlogu, tedaj ima pač vsa- kdo pravico staviti kako vpra- šanje k predlogu, in predse- dnik tako odloči, če je vprašanje na redu ali ne. Toda tako vpra-

šanje mora biti precej stavlje- no, predno se oglašijo prvi član k besedi.

Noben govornik ne sme v svojem govoru omeniti nobene osebe po imenu, pač pa se mo- ra posluževati takih izrazov, kot n. pr. "zadnji govornik", "moj predgovornik", ali "naš zaslužni predsednik", lahko označi osebo po mestu, kjer stanuje, itd. V kongresu n. pr. nikdar ne bo govornik pove- dal imena svojega predgovor- nika, pač pa bo vselej rekel: "The Gentleman from Ohio", ali "The Gentleman from New York", t. j. označil bo ime svo- jega predgovornika po državi, iz katere prihaja. (Najbolje pa je, ako se reče: "Moj predgo- vornik".)

Nikdar ne smete pri nobeni seji smatrati debato za nekaj strankarskega ali nekaj sovra- žnega. Debata je le za to na dnevnem redu, da se razjasni predlog in da se da članom do- volj časa premisliti se, kako naj bi glasovali. Zatorej se ne sme nihče razburiti pri debati, ne sme se rabiti nobenih žalji- vih napadov, in medklici in žaljivimi govori nikakor niso do- puščeni. Strogo se pa mora ra- zločevati med debato in javnim govorom. Debata je govor čla- na, ki hoče govoriti v prilog predloga ali pa govor člana, ki se ne strinja s predlogom in skuša navesti vzroke, zakaj se predloga ne bi smelo sprejeti. Javni govor pa je govor člove- ka, ki hoče nekaj dopovedati ljudem, in pri javnem govoru so upravičeni medklici, ako predsednik drugače ne ukrene.

Vsaka opazka se mora stro- go držati debate, osebna miš- ljenja, osebni napadi in osebna kritika predgovornika mora bi- ti strogo zabranjena.

Vsak član pa, ki je med de- bato opazil, da se govornik ne drži reda ali govori o čem dru- gem kot o predlogu, ima pra- vico vstati in reči: "Prosim predsednika, da pozove govor- nika k redu!" Predsednik po- tem reče dotičnemu članu: "Prosim, povejte nam, zakaj je govornik izven reda?" In ko dotična oseba to razjasni, te- daj naznani predsednik ali je vprašanje ugodno ali ne. Pač pa ima tak član pravico obrni- ti se na društvo, da ono takoj, brez debate, odloči, ali je pre- sednik pravilno ukrenil ali ne. Kadar se stavi vprašanje, te- daj mora govornik se vsteti in čakati, dokler se dotično vpra- šanje ne reši. Noben član ne sme govoriti o kakem predlo- gu, na katerega je stavljen vprašanje, če je že poprej dva- krat govoril o dotičnem pred- ložu, razven če mu celo druš- tvo tako dovoli.

Nekaj parlamentarnih nasvetov.

Priljubljen član pri društvu in dober govornik je tak, ki je navadno tih, toda kadar ima povedati kaj novega in važne- ga, se dvigne, govori naravnost o predmetu, in ko je svoje po- vedal, molči. Tak govornik ne bo nikdar brez potrebe napa- dal. Nikdar se ne bo preveč razburil, toda nikdar ne bo mr- zel. Ni preveč napreden, toda ne bo pustil, da bi se kaka stvar zavlačevala. Tudi ne bo zahteval dober govornik, da se pravila natančno in dobesedno spolnujejo. Dober član in go- vornik ne bo nikdar motil seje s tem, da šepeta s svojim sose- do ali da bi prekinal govorni- ka z medklicem. Dober govor- nik prosi za besedo, kadar vidi najbolj ugodni čas, hitro pride na točko reda in člani ga takoj razumejo, kaj hoče. Vedno je boljše govoriti v svobodnem du- hu, kakor z zakrknjeno, nazadnja- ško, prepirljivo in nevoščljivo.

Predsednik naj se le redko- lodaj udeleži debate. Mora pa biti strog, kar se tiče pravil, toda blag in mioben, kadar se obsoja člana. (Predsednik je vselej glava društva, in člani naj ga vselej ubogajo v vsem. Le redkokdaj se dobi predse- dnik, ki ima sebične namene, ve- čina je še vselej se skazala kot najbolj ugodni čas, hitro pride Pomniti je treba članom tudi, da predsednik mora biti nev- tralen, in da mora dostikrat onemu ugoditi, ker vidi, da ima prav, in nikakor neče s družega razžaliti, ki nasprotno trdi, vse, kar je potrebno na-

šim slovenskim društvenim članom je: velika previdnost pri sejah, resnost, močnatost, o- puščanje malenkosti, ljubezen do bratov predvsem pa, da se strogo držijo parlamentarnih pravil.

Dopisi.

Cleveland, O. Za združitve pevskih društev so se oglašili iz nekaj naselbin, ne pa v toli- kem številu kakor bi se lahko. Znano mi je, da je naš narod — narod, ki čez vse ljubi lepo petje. Kjer je slovenska nase- lina se je ustanovilo pevsko društvo, to se je vedno ponav- ljalo, kljub temu smo pa na istem stališču, kot smo bili pred več leti, ali pa mogoče še na slabšem. Kaj je temu vzrok, da se naša pesem, katere nam je nad vse ljuba, ne more povzpe- ti do viška? Vsi pevski zbori takorekoč komaj životarijo, po- nekod celo propadajo, in vzvi- šeni cilj petja ne more priti do svoje prave vrednosti. Zato sem se namenil, da zdramim sotrudnike, ki se čutijo pevci, stopijo naj v vrsto, da ustanovi- mo zvezo pevskih društev, ka- tera zveza je pač edini pripo- moček, da se dvigne naša na- rodna slovenska pesem. Mi smo sedaj nesložni, smo nevoščljivi eden drugemu. Če je en sam pevski zbor v naselbini, gre še nekako, ako sta pa dva ali več, pa nastane nekaka nezaupnost, vsak posamezni pevec ne za- upa, ali je ta ali oni zbor bolj- ši, h kateremu spada. Zopet pe- vovodje so previdni, ako imajo kakke gotove skladbe za njih okus, se porabijo v namen, da je zbor boljši. Največja krivda pa je, ker niso pevci vztrajni. Rojen je kot pevec, največje veselje, ki ga ima, je petje, pa kljub temu je aktiven pri pev- pevskem zboru le malo časa, malo se prevzame, in namesto, da bi celemu zboru pomagal do boljše stopnje, je pa ravno narobe. Iz vseh teh razlogov upravičeno veliko korist, da se približamo eden drugemu in da si v zvezi pomagamo.

Zadnji čas je bilo čitati do- pis v Glas Naroda od gospoda Hudeta iz Johnstown, Pa. Se povsem strinjam z njim, ker ve- like važnosti je, da smo pevo- vodje složni med seboj, da eden drugemu pomagamo. Vsak pe- vovodja ima nekaj lepih pesmi, in skupno v zvezi bi se poka- žala moč sloveske pesmi, zdru- ženih pevovodij in pevcev v krasnem napredku.

Druga teškoča je zopet, da v kaki naselbini nameravajo ustanoviti pevski zbor. Dosti je moči, pa kaj pomagajo praz- ne roke, nikamor se ne vedo obrniti, in ravno pri tem bi zve- za vse delo veliko olajšala. V splošnem pa moramo ra- čunati, da potom Zveze posta- nejo vsi, ki so bili in ki so pev- ci — aktivni člani, in bodoč- nost nam bo prinesla, da zaori slovenska pesem iz stotine grl: Slovan na dan, teptani narod, velikan! Drugim narodom po- kažimo, da Slovenec živi! Za- veda se svoje dolžnosti, ponav- lja spomine mladinskih let v svobodni deželi, ker ga na ro- dni grudli ni smel in ni mogel. Velikanstvo ga je vklenilo v krepilje in gnalo v klavnico, branit domovino! Toda ob istem času se prepoveduje pe- ti na lastnih domačih sloven- skih tleh, pesem: Lepa naša domovina!... Zatorej pa tukaj, kjer smo prosti verig, delujmo za zvezo, da pride slovenska pesem do svoje veljave in spo- ščovanja.

P. Kogoj.

pristojbine. Samo če bo vlada imela kaj denarja po vojski, te- daj naj raje da revežem kot častnikom.

Na službeni poti ga je dohi- tela smrt. Mariborski davčni esksekutor 44 letni Franc Ge- strani je pri sedanjih draginjah ja- ko slabo izhajal, kajti imel je ženo in pet otrok. Vsled stra- danja je bil večkrat tako slab, da je omedlel. Ko je šel te dni po službenem opravku proti novemu mostu Drave, se je na- enkrat zgrudil na tla in je umrl.

Obsojen slepar. Kakor smo že poročali, je bil v ptujski o- kolici aretovan na Ogrskem ro-jeni, a v Celje pristojni pleskar Anton Florjanž. Sleparyl je ženske, češ, da je uradnik o- krajnega glavarstva in poizve- djuje, če so podpore primerne. Tudi je obetal zvišanje podpor in za to jemal od ljudi denar. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe.

Radi pomanjkanja premoga so zaprli grško vseučiliško bi- blioteko. Knjižnica ostane ta- ko dolgo zaprta, dokler se ne bo mogla dovolj zakuriti.

Umrli je v Lebringu pri Grad- cu narednik 26. domobranske- ga pešpolka Ferdinand Pemič, doma iz St. Jurja ob južni želez- nici. Bil je zaveden Slovenec in priljubljen doma in pri vo- jakih. Prišel je do zdaj. Zapu- šča ženo in otroke.

Samomor. Pri svojem bratu posestniku Ivanu Uršiču v sv. Jakobu pri Pliberku službojuči Franc Uršič se je zaradi svoje neozdravljive bolezni vrzel pred osebnim vlak, ki ga je takoj ubil.

Pod orožje poklicani občins- ki predstojniki in svetovalci morajo, kakor smo že objavili, so nastopili svojo vojaško služ- bo dne 21. februarja. V smis- lu posebne naredbe domobran- skega ministerstva, bodo opro- ščeni, le oni občinski predstoj- niki, ki so občinske pošte dose- daj izključno sami vodili in ka- terih ne more nadomeščati za čas vojne kak član občinskega

odboru, ki ni vojaški obezva- net. — Naknadna prebranja se bodo vrila tudi za pisarni- ško pomožno osebje pri politi- nih okrajnih oblastnjah.

Poraba primorskih beguncev za poljedelska dela. Z neke strani se je sporočilo, naj bi se begunci s Primorskega porabi- li za poljedelska dela. Pri tem pridejo v poštev begunci, ki so nastanjeni izven Kranjske v skupnih barakah in ki pripa- dajo poljedelskemu stanu. Pri- morski begunci kmečkega sta- Dalje na tretji strani.

VARUJTE SVOJE LASE!

USPEŠNO, ZNANSTVENO ZDRAVLJENJE POPOLNOMA BREZPLOTNE ZA MOŠKE IN ŽENSKE.



Alli vam lasi predčasno postajajo sivl? Ali vam izpadajo lasi? Ali so vam lasi suhi ali mastni? Ali vas rabi glava ali imate prhljaj? Ali ste plešasti, ali postajate plešasti? Ako trpite od katere gori navedene bolezni, potem ne čakajte več, ker vsako odlašanje je nevarno. Pišite nam takoj po našo ilustrirano knjigo pod naslovom

"RESNICA O LASEH." Knjiga ima sledečo vsebino: Popis o laseh; sestava las in teme- na, vzroki izpadanja las in plešavosti, kako se vzdržijo lasi lepi in zdravi, izpadanje las, brada in brke. Prisrčno zahteva od ozdravljenih ljudi. Brezplačno poskušanje zdravljenja. Mi vas hočemo prepričati o naših velikih stroških, da zdravilo "CALVA- CURA" ustavi izpadanje las, odstrani prhljaj in arbočnost na glavi in po- spešuje rast las. Mi vam pošljemo \$1.00 vredni, lonček "Calvacura" štev. 1. skupno s gori navedeno knjigo "Resnica o laseh", ako nam pošljete svoje ime in lase v zvezi ali znam- kah in pokrijte poštne pošiljave. Izrežite spodnji kupon in pošljite ga takoj na: UNION LABORATORY, BOX 554, UNION, N. Y.

Union Laboratory, Box 554, Union N. Y. Priročeno pošiljam 10c za poštne in vse preostalo, da mi pošljete \$1.00 vredni lonček "Calvacura" štev. 1. ka- kor tudi vašo knjigo "Resnica o la- seh". (Izrežite ta kupon in priložite ga pismu.)

(Fri)

Novi \$8.95 poleten- ski slamniki \$4.49

200 najnovejših klobukov za pomlad. Najmoder- nejše. Priprajni za vsako priliko. \$8.85 za \$4.49.

6000 finih pomlad- nih klobukov v petek

Posebni vzorci, najmodernejši. Fini švicarski, laški modeli, vse mode po- sebnost za petek \$1.69

39c { za 69c "curled quills" ja- ko pripravne.

Cvetlice razne barve po 45c

Govorimo vse jezike The May Co. Millinery Dep. 2 nadstrop.

100 kron za \$13.25

DENAR

pošiljamo v sta- ro domovino po dnevnih cenah.

V Avstrijo in Ogrsko.

Točno izplačano v hiši.

Akers, Folkman & Lawrence

Staro znana firma.

733 Euclid Ave.

Od 8. zjutraj do 6. zvečer. Ob sobotah do 12 ure.

Zastopniki vseh parobrodskih družb.

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustanovljena 13. nov.
1910.
v državi Ohio



Inkorporir. 13. marca
1914.
v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PREDSEDNIK: JOHN GORNIK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOS KOJOJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVNIK, 1052 EAST 61A ST.
BLAGAJNIK: JERNEJ KNAUS, 1062 EAST 62ND STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SELISKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNIKI:

Frank M. JAKŠIĆ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6712 Bonna ave.
Frank ZORIC, 5909 Prosser ave. Frank CERNE, 6033 St. Clair ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.
Anton OSTIR, 1158 E. 61st St.

Sedež vrhovnega odbora se vršilo vsako četrti nedeljo v mesecu
ob 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.
Pisarna vrhovnega urada 1052 E. 62nd St. drugo nadstropje, za-
dal. Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se
posiljuje na vrhovnega tajnika.

Zvezno glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Nadaljevanje iz 2. strani.

nu, ki žive na Kranjskem, bodo
pa itak lahko dobili primerne-
ga dela in posla. Političnem
oblastem je naročeno, naj do-
ženo, ali bi se nameravala po-
raba teh beguncev izplačala,
oziroma če so posamezni po-
sestniki pripravljeni in v stanu
prevzeti moške in ženske de-
lavne moči morda tudi z njih
otroci v popolno oskrbo, odno-
sno, če se jim morejo preskrbeti
posebna bivališča.

Zamena jarega žita z ozim-
nim. Vesel ministrskega odred-
be morajo vsi kmetovalci, ki
imajo lepo jaro pšenico ali rž
in bi jo sicer oddali v mlin, od-
dati isto zavodu za promet z
žitom ob času vojne, ki jim bo
za zameno dal ozimno pšenico
in rž. Potrebna pojasnila da-
jejo županstva, oziroma mest-
ni gospodarstveni uradi.

Spomladansko obdelovanje
polja. 5. armadno poveljstvo je
spoznamo z deželno vlado
odredilo sledeče: V posamez-
nih okrajnih glavarstvih — iz-
vzemši Kranj in Radovljica, ki
sta v območju sosedne armade
— se spomladansko posevke
kolikor možno pospeši s sode-
lovanjem županov, žetvenih
komisij in sličnih čimitelev.
Vsakemu glavarstvu se dodeli
posetveni častnik, ki posredu-
je pri delitvi vojaštva za obde-
lovanje polja ter obvešča voja-
ško poveljstvo o poteku teh
del. Delovanje posetvenega ča-
stnika mora biti v vednem sti-
ku z županstvi ter žetvenimi
komisijami ter mora biti o vseh
stvarih vsestransko obveščen
in poučen. Dobava vojaških de-
lavskih moči kakor tudi potre-
bnih voz se izvrši brezplačno;
za njih prehranitev skrbi ar-
mada. Vpoštevajoč okoliščine,
se bodo tudi vojni vjetniki po-
rabili za taka dela. Za ljubljano
in okolico, je določenih 400
konj, da se opravijo spomla-
danska posestvena in druga de-
la. Če bi se prebivalstvo brani-
lo delati, ga je lahko z orožni-
štvom k temu prisiliti, oziroma
naj vas pomaga pri poljskem
delu sosednje vasi. Posebno je
skrbeti za to, da se pridelki po
nepotrebnem ne poškodejajo;
vsaka kvar naj se naznani ar-
madnemu poveljstvu, ki bo
proti krivcu z vso strogostjo
nastopilo. Kar manjka še se-
menskega žita, se ga bo dobilo
pri zavodu ali pa pri poljedel-
skem ministrstvu. Potrebno
množino semenskega žita naj
dožene posestveni častnik, ki
naj predloži tozadevni izkaz 5.
armadnemu poveljstvu. Ker se
bliža pomlad, je treba vse pri-
prave povpešiti, da bo imel
trud tudi uspeh.

Oddaja volov za obdelovanje
polja. 5. armadno poveljstvo
namerava oddati prebivalstvu
večje število volov za obde-
lovanje polja pod določenimi po-
roji. Vole, ki so sedaj v precej
slabem stanju, bi bilo takoj
prezveti in jih zlasti sprva skrb-
no negovati ter jih zopet s svo-
jimi sredstvi spraviti na noge.
Za nujnejšo potrebo bi se do-
bili tudi morda vpreženi vozo-
vi.

Promocija. Na češkem vseu-
čilišču v Prazi je promoviral
doktorjem prava Ernest Str-
pin iz Draguč v Istri.

Devinski grad. Italijani so
torej pokončali tudi devinski
grad. Iz kakega vzroka neki?
V gradu ni bilo nobenega člo-
veka razven upravitelja, grad
stoji za fronto, v bližini ni ni-
kakih topov; zakaj so torej po-
rušili ta obmorski kras? Rado-
vedni smo, če se bo kaj zgražal
d' Annunzio radi potašenja de-
vinskega gradu, katerega do-
bro pozna, ker je bil tam dva-
krat v gosteh, ko se je vračal
iz "neodrešenega" Trsta v Ita-
lijo. Grad je v svojem seda-
njem stanu zidan okoli mogoč-
nega stolpa, ki je iz četrtega
ali petega stoletja. Grad ima
za seboj staro zgodovino, te-
kom dolgih stoletij je pretrpel
mnogo, bil razdejan pa zopet
sezidan in okoli njega je sple-
tenih polno povesi in pravljic.
Okoli leta 1100 je prišel grad
v last gospodov Tybein, iz če-
sar bi tudi izvirala ime kraja,
ta rod je izumrl leta 1399, na
kar je dobila grad družina Wal-
see, ki je izumrla leta 1472. Ce-
sar Friderik III. je podelil grad
družini Hoffer, zadnji tega ro-
du je imel dve hčeri, katerih
jedna je poročila de la Torre,
grofa Thurna, v kateri družini
je ostal grad na pol last na pol
v upravi, dokler ga ni končno
kupil od cesarja Leopolda I.
I. eden grofov Thurnov leta 1669
Otrok za otrokom so podedo-
vali grad, princ Friderik Ho-
henlohe-Waldenburg-Schilling-
sfuerst, ga je prodal pred 10
leti princu Thurn-Taxisu, se-
danjemu lastniku. Prihodnji
lastnik bo mlajši sin, ki je se-
daj na fronti. — Škoda je veli-
kanska. Sedaj stoji še stolp.
Ako bi Italijani še dalje ob-
streljevali grad in ako zadene-
jo stolp, potem bo res podrt
vse skupaj in ponosni grad ve-
lika razvalina.

ZAHVALA!

Najsrčneje se zahvaljujem
vsem onim, ki so stali v pomoč
v boleznih in smrti ob postelji
moje ljubljene soproge Ane,
posebno ob zadnji uri, ko jo je
neizprosna smrt iztrgala iz mo-
jega naročja. Zlasti se pa zah-
valjujem društvenim uradnicam
dr. sv. Neže, spadajoče k W.
C. O. F., ki so se jako veliča-
stno izkazale prav sestrsko in
jo spremile do groba. To mi
ostane vedno v spominu, in
sem vsem hvaležen, posebno
uradnicam.

Frank-Sadar, žalujoči sopro-
g, Chicago, Illinois.

Delo dobi mlad fant v mesnici
pri Frank Vesel, 4030 St. Clair
Avenue. (36)

Dobrega krojaškega pomočni-
ka za hlače in vestje potrebu-
jem takoj, Gabriel Rus, krojač
6608 E. 78 St. (34)

Preklit

Spodaj podpisani preklidem,
kar sem govoril proti g. Anto-
nu Ogrin, da je vse laž.

(34) Ignac Koss.

Dekleta, stara nad 18 let, dobi-
jo takoj dobro in stalno delo v
tovarni. \$1.25 na dan za lahko
delo, \$1.50 za delo pri stroju.
Lake Erie Iron Co. 915 E. 63.
St. Severno od St. Clair ave.

(41)

TRGOVINA Z BIKIKLI.

Naznanjam, da zopet od-
premi svojo trgovino s kolesi
ali bicikli, ki je največja slo-
venska trgovina te vrste. V
zalogi imam vedno tudi vsako-
vrstne gumijevе roberje in vse
drugo, kar se potrebuje pri ko-
lesih. Vse to dobite v moji tr-
govini na 6607 St. Clair ave.

Naznanjam, da sem dobil
veliko zalogo vsakovrstnih ko-
les ali biciklov, tako da bom
lahko izvrstno postregel vsa-
kemu rojaku, da ne bo treba
hoditi okoli drugih, ker vsakdo
je lahko prepričan, da pri svo-
jem rojaku dobi najboljšo po-
strežbo, kar pa ni prav, se po-
ve in se lahko pobotamo. Dol-
žnost je tudi naših ljudi, da
podpirajo slovenske trgovce,
ker izgovori: nisem vedel ali
znan, ne veljajo. Moja trgovina
s kolesi je največja trgovina te
vrste med Slovenci, in prepri-
čani ste lahko, da dobite pri
meni vedno najbolj trpežno
blago. Osem let sem že v tej
trgovini in vselej sem v zado-
voljnost vseh postregel. Torej
se rojacom v Clevelandu in
okolici prav uljudno priporo-
čam za obila naročila, vsak me
lahko najde, ker moj naslov je
v oglašju tega lista.

FRANK ZAKRAJSEK.
6607 St. Clair ave.

Slabi hranjeni otroci.

Nekateri otroci slabijo pred
oči lastnih staršev, dasi se
jim nudi najboljša hrana. No-
bena dobrota v jedi ne zbudi
njih apetita. Tu se potrebuje
hitre pomoči. Najprvo dajte
preiskati njih zobe in jih čisti-
ti in ne trpite, da so otroci za-
prtji. Dajte jim redno Ameriško
Trinerjevo grenko vino, in vi-
deli boste, kako se bo polo-
žaj zboljšal. Isto je resnica pri
detrsljih. Da dobite pravilno
hranitev, mora biti hrana do-
bro prebavljena in ne trpeti
zaprtja. Trinerjevo ameriško
grenko vino drži prebavljane
organe v dobrem redu. Po le-
karnah. Cena \$1.00. Jos. Triner
1333-39 So. Ashland ave.

Trinerjevo vino je zanesljivo
zdravilo pri revmatičnih bole-
činah. Ne pustite, da postanejo
te bolečine neznosne, pač pa
se poslužite tega izvrstnega
sredstva takoj. Cena 25 in 50c,
po pošti 35 in 60 centov.

Pozor Slovenci in Hrvatje!
Naprodaj je lepo vrejena ka-
varna. Hitro pridite in poglej-
te, ker si lahko naredite lep de-
nar. Proda se radi boleznih že-
ne, ne radi česa drugega. 5816
St. Clair ave. (33)

Perica, ki bi jemala perilo na
dom, se priporoča za obila na-
ročila. Čisto in točno delo. Te-
rezijski Legat, 390 E. 165th St.
(34)

Stiri nenavadne brambe.

Nobenih posojil
direktorjem ali
uradnikom.

Skupna kontro-
la premoženja.

Vsakdanje pre-
gledanje knjig.

Direktorji, ki di-
rigirajo.

Jako malo bank
deluje pod temi
pravili.

The
Cleveland
Trust Company
Twelfth and East Ninth
Fourteen Branches.

TRPEČE ŽENSKÉ

Čitajte plamo, katerega smo prejeli od
Mrs. Hermine Revak, 963 Lyons Ave.,
Kansas City, Kansas, ki piše: "Jaz
priporočam Severov Regulator vsem
ženskam, ki trpijo. Jaz sem potrošila
veliko denarja za zdravljenje, toda nič
mi ni pomagalo, dokler nisem posku-
šala Severov Regulator. Porabila sem
ga dve steklenici in sem bila zdrava.
Bodaj ne bom nikdar brez njega." —
Vse ženske bi morale storiti kakor je
storila Mrs. Revak. Imeti bi morale
to zdravilo pri roki ter se s tem varo-
vati boleznih, katere nadlegujejo njeni
spol. Cena \$1.00, v vseh lekarnah ali
od nas. Pišite po našo knjižico
"Zdravje za ženske", katere se dobi
zastonj. W. F. Severa Co., Cedar Ra-
pids, Iowa.

POZOR ROJAKI!

Držite se gesla Svoji k svojim!

Vsem cenjenim rojakom naz-
nanjam, da sem prevzel znani
salon in hotel "Gilbreath" na
694 E. 152nd St. Collinwood.
Tu imam vsak dan sveže pivo,
domače vino najboljšje vrste, fi-
no žganje, drožnik, brinjevec
in dobro slivovko. Imam vselej
najfinejše smodke ter dobro o-
kusno hrano vsak dan, sveži go-
laš, za prigrizek pa vedno fi-
domače kranjske klobase.

Nadalje imam na razpolago
mnogo lepo urejenih spalnih
sob za prenočišče. Pri meni
svira vsako soboto godba pri
kateri se fanje lahko po doma-
če zasukajo. Pozdravljam vse
Slovence in Slovenke po celem
Clevelandu in okolici ter se jim
priporočam. Anton Seršen 694
E. 152nd St. Collinwood, O.
(Mon-Fri-38)

Naprodaj sta dva lota na vo-
galu Waterloo Rd. in F. 160th
St. Jako ugodno za kakor trgov-
sko podjetje. Poizve se pri last-
niku M. Plut, 3611 E. 81st St.
Newburg. (Fri. June 30)

SLOVENCEM

želim naznaniti, da sem otvori-
l svojo lastno krojačnico na
6113 St. Clair ave. kjer imam
že sedaj trgovino z moško o-
pravo in čevlji.

Obleke, katere naročite pri
meni, bodejo vedno narejene
po najnovejši modi. Dobro de-
lo in trpežno vam vedno garan-
tiram, kajti dolgotrajna skuš-
nja v tem poslu me je dovolj
naučila. Rojakom se priporo-
čam v obilen obisk.

Naznanjam tudi, da sem do-
bil v zalogo spomladanske čev-
lje in vso drugo moško opravo.
Posiljam blago v staro domo-
vino zanesljivo in točno. (34)

FRANK GORNIK,
slovenski krojač in trgovec
z moško opravo.
6113 St. Clair ave.

NAZNANILO.

Slavnim slovenskim druš-
tvom naznanjam, da imam na
razpolago lepe prostore za ve-
selice, izlete, piknike in druge
zabave. Najemnina prostorov
je \$20. Pridite in zberite si dan,
da ne bo prepozno. Se priporo-
čam v obilo naklonjenost.

JOS. DRUGOVIČ,
stop 125 Nottingham, O. (33)

♦ Vsa kuma, ki mi poš-
♦ lje naslove svojih prija-
♦ teljev in znancev živčih-
♦ v Ameriki, mu pošljem
♦ lep spomin. ap
♦ HEN. J. SCHNITZER,
♦ BANKIR.
♦ 141 Washington St.
♦ NEW YORK.

Naprodaj imam dve novi hiši,
vsaka za dve družini, jako čed-
ne in moderne hiše, na lepem
prostoru. Objednem naznanjam
cenjenim rojakom, da spreje-
mam vsa stavbena in kontrak-
torska dela.

FRANK OPASKAR,
1106 E. 64th St.
Rosedale 3595 R. (41)

NAZNANILO.

Cenjenim gospodinjam in
dekletam uljudno naznanja-
mo, da imamo sedaj tudi dobro
šiviljo, ki vam izdela obleke po
vaši želji in po poljubnem kro-
ju. Delo bo dobro, cene zmer-
ne. Ker je trgovina na novo u-
rejena smo si nabavili sedaj ve-
liko zalogo, krasne vzorce vol-
nenega blaga ter lepo izbero
blaga za pomladansko sezono.
Ker bo treba novih, lepih oblek
za blizajoče se Velikonočne
praznike, se vam nudi sedaj
lepa prilika. Se priporočava
TOMŠIĆ & STAMPFEL,
6129 St. Clair ave. (40)

DELO!

Takoj dobijo delo dekleta 18
let stara ali več v tovarni pri
strojih, po \$1.50 na dan. Pridite
pripravljeni na delo. Lake Erie
Iron Co. 915 E. 63rd St. sever-
no od St. Clair ave. (32)

Pozor!

Slovensko podporno društvo
Složenecv naznanja, da se
vrši seja vsako prvo nedeljo v
mesecu točno ob 9. uri dopold-
ne v Grdinovi dvorani. Bratski
pozdrav Geo. Krančič, tajnik,
5810 Bonna ave. (36)

Dr. L. E. SIEGELSTEIN

3. NADS. PERMANENT BLDG.
746 EUCLID AVE.
blizu E. 9th St.

KRONIČNE IN KRVNE BOLEZNI SE ZDRAVIJO

Na isti način in z istimi
aparati kot zdravijo v
VELIKIH SANITORI-
JIH V EVROPI

Uradne ure:

9. zj. do 4. pop.
7. zveč. do 8. zveč.
10. do 12. pop. ob nedeljah.

Izrežite ta oglaš, da
ne pozabite narlova

ALI ČAKATE?

"Čakal bom, dokler me ne
bo bolelo," pravijo nekateri, ki
jih bolijo zobje. Ali vi čakate
toliko časa, da pogori vaša hi-
ša, namesto, da bi poprej vze-
li zavarovalnino proti ognju?

Kadar je vaš otrok bolan,
ali čakate, da umre, predno po-
kličete zdravnika? Ali čakate,
da pride najhujši mraz v janua-
riju, predno kupite gorko ob-
leko ali suknjo? Nikar ne ča-
kajte, dokler vas "ne boli".

DR. F. L. KENNEDY,
zobozdravnik.

5402 Superior ave. & E. 55th St.
Uradne ure: 9—12 dop. in
1—5.30 pop. Ob ponedeljkih,
četrtkih in sobotah zvečer. Vse
delo garantirano. Zobe deremo
brez bolečin. (35)

Slovenec, star 23 let, želi dobi-
ti delo pri kakem mizarskem
kontrakterju. Izkušen sem v sta-
rem kraju. Za naslov se zve v
uedništvo. (32)

Iščem primerne slovenskega
fanta pri mlekariji, da bi po-
magal doma ali na vozu. Sta-
rost od 18—40 let. Plača po
dogovoru. John Alič, 6718 St.
Clair ave. (33)

Takoj dobijo delo fantje, ki se
hočejo naučiti dela za livarje
"Moulders". Začetna plača je
\$1.75 na dan. Vprašajte pri
Walworth Run Foundry Co.
2488 W. 27th St. (32)

Pridno dekle dobi službo za li-
šna opravila. Dobra plača po
dogovoru. Frank Pavlin, 1315
E. 53rd St. cor. Hamilton (33)

Joseph Trinerjevo
grenko vino, 65¢ steklenica.
Slivovka, tropinjevec, brinje-
vec, \$2.50 in \$3.00 galona.
A. COHN,
5819 St. Clair ave.
Mi pošljamo žganje na vse
kraje Zjed. držav. Pošljite da-
nes naročilo. (Wed-Fri.)

FRANK MULEY

NAZNANJA, DA DELUJE ZA

THE RAY S. DUNHAM COMPANY

131st ST. AND MILES AVE.

Naprodaj je nekaj čez 1000 lotov, na katerih je mestna voda, kanali, tlaki, pla-
nirane ceste in lepa drevesa. MILES HARWARD PARK. Pridite k nam in
se pogovorimo.

1081 ADDISON ROAD.

Tel. Bell Garfield 4611 R

VABILO

LETNEMU BANKETU

KATEREGA PRIREDI

DR. DANICA, št. 11. S.D.Z.

v nedeljo 19. marca v J. Grdinovi dvorani

OB POL 8 URI ZVEČER

SPORED.

1. Pozdrav predsednice. 2. Deklamacija. 3. Razni
govori. 4. Skupna večerja. 5. Šaljiva poroka, po-
šta i. t. d. 6. Ples in prosta zabava.

Pri banketu in plesu sodeluje orkester g. Frank
Korče. Na banket pride g. Peter Zgaga iz New Yorka,
da bode zaljubljeni parčki poročal, radi tega je razpi-
sana nagrada, kateri možki bode največkrat poročen
dobi eno zlato iglo z zvezinim znakom, enako za žen-
sko, ki bode največkrat poročena, zlato broško z zve-
zinim znakom.

Vstopnice k banketu se dobijo pri sledečih: Pri-
mož Kogoj, 3904 St. Clair ave.; John Gornik, 6025 St.
Clair ave.; Francés Lausche, 6121 St. Clair ave.; John
Blatnik, 6304 St. Clair ave in pri Agnes Zalokar, 899
Addison Rd. John Grdina, 6025 St.

Za obilen obisk se priporoča

Odbor.

GNJUS PRED HRANO.

Kaj je vzrok, da ste zgubili apetit? Mnogokrat se zgodi, da nam
mahoma zgine apetit in da se nam hrana celo stadi. Zdi se kot bi narava
hotela zmanjšati uživanje hrane, katere ne more prebaviti. Oslabljeni or-
gani za prebavo ne morejo delovati in se branijo sprejeti hrano. To kaže,
da je treba organe pojačati, da opravljajo svoje delo brez truda. Mi želi-
mo priporočiti

Trinerjevo Ameriško Grenko Vino.

To veliko zdravilo bo v prvem mestu očistilo prebavljane organe in jih
pojačalo. Zguba apetita in gnjus pred hrano, bo polagoma zginil in zopet
bodete imeli

**Zdrav apetit, telesno moč in
duševno energijo.**

Kakor hitro vam manjka ena izmed teh treh potreb življenja, mo-
rate rabiti Trinerjevo ameriško grenko vino in posledica vas bo prijetno
iznenadila. Rabite ga tudi pri

**NEMIR PO JEDI, ZAPRTJE,
KISLA ALI GRENKA BRUHANJA,
MORSKA BOLEZEN, PLINI, KRČI.**

Lahko ste prepričani, da vam prinese Trinerjevo ameriško grenko
vino zaželjeno pomoč.

PO LEKARNAH.

CENA \$1.00

Jos. Triner,

IZDELOVALEC

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Vaša družina bi morala imeti vselej dobro sredstvo proti kašlju pri roki. Ra-
bite TRINERJEV "COUGH SEDATIVE", kjer ni nobenih strupenih prinesov, ka-
kor morfin ali kloroform. Rabite ga pri kašlju, hripavosti, bronhitis bolečinah v grlu
in t. d. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Prijatelja.

Fr. Svak.

Droben dež je rosil neprenehno ma, ko je vstajalo megleno jutro za gorami. Po razvoženi cesti so stale široke mlake, napolnjene z umazano vodo in razredčenim blatom. Po nji sta hitela dva mladeniča, ki se jima je moralo zelo muditi, ker sta stopala s hitrimi, skoro tekaječimi koraki. Govorila sta malo, ker ju je radi hitre hoje dušilo v grlu in šele ko se je v daljavi prikazalo skozi meglo sivo mesto, sta se nekoliko oddahnila in polagoma prešla v zloženjsi korak.

"Upam, da bo še dosti za vlak," je spregovoril tisti, ki je nosil v roki v rujavo platno zavito obleko.

"Ne boj se, ne zemudiva ga. Saj sva gotovo celo uro prehitela. Ne bo ti odšel in če bi ga tudi zamudil, bi se menda ne žalostil preveč, ker ti vidim na obrazu, da teško odhajam."

"Res, France, teško odhajam in tesno mi je pri srcu, kakor bi odhajal za vedno."

"Vsaka ločitev ima nekaj grenkega na sebi, tudi če zapuščas kraj in ljudi, na katere te ne vežejo nikake posebne vezi. Toda, ko se popelješ par postaj in zagledaš okoli sebe nov svet, tedaj zavriškaš in pozabljen bo vse, morebiti še preveč."

Poznalo se je, da mu gredo besede težko iz ust in govoril je počasi ter neodločno, ker se je zavedal, da ne govori, kakor misli v srcu.

"Pozabil na vse? Tega pa ne če bi tudi šel za celo življenje na konec sveta. Če bi že res vse drugo pozabil, enega ne bi gotovo me. Zaradi Anice nerad odhajam, čeprav zaradi nje odhajam v tujino, da bi tam žulje svojih rok spremenil v zlato, da z njim pridobim njo in si z njo osrečim življenje. A ena misel se mi vedno vzbuja v srca, če mi jo kdo premoti doma. Mlada je še in neizkušena in vse bi bilo mogoče, ko mene ne

bo doma."

"Beži, Ivan, nepotrebne skrbi! Ti še sam ne veš, kako te ima rada. Le danes bi jo bil pogledal, kako rdeče oči je imela; vem, da je delo moč prejkajala, ker ti odhajam."

"Opazil sem to in niti najmanj ne dvomim o njeni resnični ljubezni. Toda človeško srce je slabo in dostikrat se je že v kratkem času ljubezen spreminila celo v sovraštvo."

"Vem, da se mi bo v tujini porajal v srcu strah in nemir radi nje in bojim se, da ne bi mogel tam prestat. Zato, France, te prosim, piši mi, piši pogostoma, piši tudi predvsem o Anici. Njej pisati ne maram, saj poznaš ljudi; zato bom zanjo tebi pisal in najboljšje je, da tudi ona po tebi oddaja pisma zame."

"Piši pogosto in če bi se kdo drznil... sporoči in vrnil se bom tisti dan! Ali boš, France?"

"Poznaš me in odveč je to vprašanje. Iz srca rad in gotovo bo tudi Anica raje tako."

"In jaz bom živel popolnoma mirno, dokler se ne vrnem. Čez dve leti ne bom ostal v tujini in potem ti bom dobroto povrnil, če bo kako mogoče."

(Priblizila sta se mestu. Dež je prenehal, sive megle so se dvignile in skrile za gorami. Po mestu je še vladala tišina, deloma radi slabega vremena, deloma, ker je bilo še precej zgodaj. Votlo so odmevali njihovi težki koraki po kamenitem tlaku; tu in tam se je odprlo okno in radovedno je pogledal skozi zaspan obraz.)

Ko sta vstopila na kolodvor, jima je leglo nekaj težkega na srce, da nista mogla prosto govoriti, čeprav bi si imela še toliko povedati. Kmalu je prisopihal pričakovani vlak.

Se enkrat sta si prijatelja stisnila desnici, še enkrat je zaprosil Ivan.

"Ali boš, France?"

"Seveda! Vsak mesec ali pa še večkrat."

"Sedaj pa pozdravljen; Anico pozdravi in ne pozabi, rotim te, česar sem te prosil."

"Ne boj se. Srečno potuj, srečno delaj in odprav se vrni!"

"Čez dve leti se vidimo, bog-laj, da bolj veseli nego danes."

Sprevodnik je jezno opomnil, ker se je vlak že začel premikati, ko sta se ločila.

Se en pozdrav z roko in klo-bukom v nji in vlak je zbežal v daljavo.

Par mesecev je minulo in Ivan je bil zadovoljen v tujini. Težko je bilo sicer delo na železniški progi, trudil se je, da so roke krvavele, a dobro so mu plačali trpljenje, vsaj zdelo se mu je tako. Vsak mesec je dobil od Franca pismo in vselej je bil pridejan listič, ki ga je napisala Anica. Novega življenja, novih moči mu je vili vselej list od nje v njegove utrujene ude. Kakor bi čul njen drobni glas in videel pred seboj njen zardeli obraz, se mu je zdelo, ko je bral njene besede, dihačaje ljubezni in udanosti. Da ga ima še vedno rada, je pisala, da se ji toži po njem, da ponoči joka za njim, da vedno čaka, kdaj se vrne in podobno, kakor pišejo le priprosta, iz glo-bine srca ljubeča dekleta svojim fantom. Za Ivana so bili dnevi, ko je dobil pismo, dnevi veselja in radosti, srečnejši nego tisti, ob katerih je dobival težko zaslužen plačo. Bral je bral, dokler ni znal na pamet in je spravljal njena pisma kot najdražje svetinje.

Hitro mu je mineval čas, ker mir je bil v njegovem srcu, za-željeni cilj vedno bliže.

Toda s strahom je opazil čez več mesecev, da prihajajo Francetova pisma vedno red-keje, da so vedno krajša in pi-sana vedno hladneje. Takoj ni zapazil spremembe, a ko jo je zapazil nenadoma, ga je zadelo toliko močneje.

Tudi iz Aničinih pisem ni več vela tista preprosta iskrena ljubezen, ki kakor hladilen bal-zam pomirja ljubeče srce. Še vedno je sicer pisala prijazno, da je zdrava, da se ji dobro go-di, da tudi njemu želi zdravja in sreče, kdaj da se misli vrniti. A več ni bilo tistega hrepene-nja po njem in nemirnega pri-

ščakovanja, da bi se vrnil kmalu.

Grozna sumnja mu je apre-letela srce, da mu je Anica mo-rebiti postala nezvesta, a sra-moval se je pred samim se-bom in še bolj pred Francetom in zato ga ni upal o tem vprašati pismeno.

Sedaj mu ni bilo več presta-ti v tujini, odkar se mu je tem-na slutnja ugnedila v srce in trden sklep se mu je porodil v prsih; domov, nenadoma in ne-pričakovano prepričati se in če je resnica, masčevati se nad ti-stim, ki mu je uničil srečo, po-tem... potem, naj pride kar ho-če.

Vrnil se je par dni potem. Zvečer je prihajal v vas, da bi prej ugasil pekoči ogenj lju-bosumnosti v srcu.

Pred gostilno sredi vasi so stali fantje, pridržali so ga in se čudili, zakaj se vrača tako kmalu in nepričakovano. Mo-ral je obstati, a odgovarjal je nejasno in nedoločno, da ga ni-so razumeli. Ni si upal vpraša-ti, kako je v vasi, ker se je bal, da ne bi zvelel tega, kar ga je navdajalo z strahom in radi če-sar se je vrnil. Iz njenih ust je hotel izvedeti resnico, da mu ne bi kdo drugi pripovedoval z nasmehom na obrazu. Eden izmed fantov je že hotel nekaj povedati, a komaj je ziniil prvo besedo, ga je zadel Ivanov po-gled, da je takoj umolknil.

Poslovil se je kar najhitreje mogoče in odhitel skozi vas, komaj se zavedajoč, kje hodi, ker mu je srce in misli ovila težka svinčena megla.

V Aničini hiši je gorela luč in tja je zavil najprej, da kar najhitreje pomiri nemirno srce.

Vstopil je v sobo, ne da bi potrkal. Anica, ki je bila sklo-njena nad šivanje, ga je zapazi-la, ko je stal poleg nje. Zdrzni-la se je, šivanje ji je padlo iz rok in za hip je obledela, potem pa ji je rdečica polnila obraz.

"Ivan!" je vzkliknila, skočila čez trenotek s stola in mu po-dala roko.

"Anica, prestrašila si se me? Čemu?"

"Nič te nisem pričakovala, ker nisi pisal, da prideš. Kako,

da si prišel, predno si namera-val?"

"Radi tebe vendar, Anica. Saj si mi tolikokrat pisala; naj se vrnem in sedaj sem te ubo-gal in vrnil sem se nepričako-vano, da bi ti pripravil tem več-je veselje, ker te imam rad. — Saj imaš tudi ti mene rada, A-nica, kaj ne da?"

Govoril je napol proseče, na-pol očitajoče.

Zardela je še bolj in povsila glavo.

"Seveda sva še vedno prijatelja, kakor sva bila vedno."

"Prijatelja? Torej je slutnja opravičena? Anica, zakaj si mi to storila? Zakaj? Ne prikrivaj, ker prikrila mi ne boš."

"Jaz nisem kriva, vrjemi mi. Ne vem, kdaj je prišlo in kako je prišlo, da je v srcu ugasnil spomin na te in se je vnel za drugega. Odpusti mi. Če bi vi-del vse bridkosti in bolečine v mojem srcu, če bi videl, s kak-šnim trpljenjem sem se ustav-ljala tisti nenavadni sili, ki me je trgala od tebe, ko sem jo zagnala, če bi si mogel misliti, koliko noči brez spanja sem prejkajala radi tega, če bi vse vedel, gotovo bi mi odpustil."

"Jaz ti odpuščam, če tudi mi bolesti poka in krvavi srce, ker poznam tisto silo, po sebi in svoji ljubezni jo poznam, kate-ri se zastojni ustavlja človeško srce. Toda eno te prosim, po-vej mi kdo mi je ugrabil tvoje srce!"

"Ne sovražim ga radi tega, ker vedno sta bila dobra prijatelja — France."

"On!? Mogoče! Res on? Potem je mera polna! Če bi bil kdo drug, bi se masčeval nad njim in lažje bi mi morebiti bi-lo pri srcu. Tako je pa vse proč! Ne sovražim ga zato in srečo ti želim z njim. A videti ga vendar ne želim več, kajti kdo ve, kaj bi se mi vzbudilo v srcu, če bi se sešla. Ti mu po-vej, da ga ne sovražim, ker je uničil mojo srečo; vem nam-reč, da je tudi njemu žal, ker se ni mogel ustavljati neizpros-ni sili v svojem srcu."

"Ivan, kako si dober! Spo-štujem in čislam te bolj kot

kdaj poprej."

"Da, to je prava beseda, ker ljubiti me ne moreš več. Toda še en spomin mi daj, predno grem; en nagelj s tvojega okna mi še priprni na prsa, do-sti jih še ostane za Franceta. Za spomin ga bom imel in ove-nelega bom nesei v grob s se-boj."

"Ne govori, česar sam ne moreš vrjeti. Deklet, boljših nego jaz, imaš na izbero, če ne tu, pa drugod."

"Ne varaj me s praznimi to-lazbami."

"Ko mu je s tresočo roko pri-penjala nagelj na prsa, so pa-dale njene solze na njegove žu-ljave roke. On pa se je zadnji-krat sklonil k zardelemu, objo-kanemu obrazu, zadnjo kaplji-co radosti izpil z njenega lica."

"Odpusti, Ivan," je zahtela v slovo.

"Odpuščam, tebi in njemu." Drugo jutro je odšel in ni bi-lo več glasu o njem. Vaščani so ga polagoma pozabili in le dva sta se ga s srčno hvaležno-stjo vedno spominjala in le z največjim spoštovanjem govo-rila o njem.

Za mrtve sta bila razglašena Rudolf Skomina in Ivan Sko-mina, oboje iz Gradišča pri Ren-čah. (Poročalo se je, da jih je snežna plast podsula lansko zi-mo v Karpatih. Sedaj pa sta pi-sala svojim starišem, da sta zdrava v ruskem vjetništvu. Ta vest je stariše seveda zelo razveselila.)

VABILO.

Vsi Jožeti in Pepce naj pri-dejo v SOBOTO ZVEČER DNE 18. MARCA k Jožetu Birku na 6006 St. Clair Ave. kjer bodo praznovali SVOJ GOD.

Dober prigrizek in domača zabava je zagotovljena.

Igrala bode izvrstna godba.

Se priporočam

JOS. BIRK,

6006 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Ljudska zaupnost je najboljša spričevalo.

Naša dosedajna skušnja v trgovini na St. Clair Ave. nam daje zmožnost, da postrežemo našim odjemalcem kaj najboljša, posebno kadar pošiljamo DENAR V STARO DOMOVINO.

Dočim traja zadnje dve leti vojska v Evropi in vladajo nemirne razmere, kar je nekoliko zakasnelo točnost pošiljanja denarja, pa vam še vedno nudimo najboljšo priliko, da pošiljate denar skozi našo tvrdko v staro domovino. Za vsako izplačilo vam lahko dobimo potrdilo onega, ki je denar doma prejel.

Cene na denarnem trgu se spreminjajo neprestano, toda naše cene za pošiljanje denarja so vedno najnižje.

Poskusite enkrat poslati denar pri nas, in prepričani smo, da ostanete naš odjemalec.

Mi smo v zvezi z državno pošto hranilnico na Dunaju in Budimpešti. Absolutno zagaraniran denar, da pride gotovo na svoje mesto. Potom poštnice dobijo vaši ljudje vaš denar, katerega jim pošljete. Mi želimo, da se poslužite našega urada, kadar hočete telefonirati, brzojaviti ali sploh pridite k nam, kadar imate kak trubel. Mi pošiljamo tudi blago v staro domovino.

Imamo na razpolago najbolj moderne sanitarne dvorane za ples in društvene seje.

Pošiljamo denar na vse strani sveta. Pri nas kupite avstrijske krone po najnižji ceni. Naš urad je odprt v prvem nadstropju ob nedeljah od 10:12, da vam tudi v nedeljo postrežemo.

Leo Schwalb,

6131 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO